

Raznoterosti.

Naše slike.

Nadvojvoda Franc Ferdinand de Austria-Este, najstarejši sin cesarjevega brata, nadvojvode Karola Ludovika, je rojen dne 18. decembra 1863. Ta nadvojvoda obrača sedaj na-se pozornost cele Avstrije, ker se obče pričakuje, da je namenjen za naslednika cesarju. Imenitna opravila, n. pr. v poslednji zimi potovanje na Rusko, kjer so ga jako častno sprejeli, potrjujejo te nade. Pripovedujejo tudi v obče o lepih lastnostih, ki bodo dicile prihodnjega vladarja. Pisali bomo pač še marsikaj o visokem cesarjevem sorodniku, danes ne dopušča prostor. Omenjamo le, da je tudi prijatelj dobrodušnim zavodom; tako n. pr. je zaščitnik dunajskega »pomočnega društva za sirote«, ki skrbi za deško sirotišče »Norbertinum« — podobno našemu Marijanišču.

Pred bitvo pri Custozzi, dne 24. junija 1. 1866. Urednik tega lista ni človek, ki bi bil takoj zadovoljen s kakim delom, spisom ali kako sliko. A — sedaj je jako vesel in zadovoljen, da more podati čitateljem to sliko, da, celo ponosen je, da more ž njo proslaviti 25 letnico slavne bitve pri Custozzi. Kako velevažen trenotek, kako veličasten prizor si je izbral umetelnik! Cete so pripravljene, da gredo v bitvo, tam na planjavi že razsaja bojni vihar: a katoliški vojaki nečejo iti brez blagoslova. Tu razprostrè nad njimi duhovnik svoje roke, izreče sveto odvezo in kliče blagoslov nebeški na njihovo orožje. Odkriti zró vsi na mašnika, stotnik je pokleknil in na tla položil ostri meč, i zastava tam v sredi čete se je upognila v znamenje ponižne molitve. A kmalu bode zavihrala v zraku in junaki bodo šli za njo — šli v božji moči v boj za domovino, za cesarja.

In kdo so ti junaki? O — to so naši domačini — naš 17. kranjski polk pešcev je tu in sicer 2. ter 4. bataljon. Vem, da so mnogi čitatelji tudi duhovnika sredi podobne že uganili in zaklicali: Da, to je pokojni vojaški župnik Nikolaj Zitz, saj je prav tak bil, čisto tak! In častniki okrog njega so: Major Tormin, polkovnik Aleksander grof Attems, polkovni adjutant nadporočnik Julij pl. Neupauer i. dr.

Slika nam kaže istiniti prizor pred bitvo pri Custozzi. Bilo je dne 24. junija okrog 7. ure — kakor sem zvedel iz zanesljivih poročil, — ko sta bila omenjena naša bataljona pri St. Giovanni. Tu sta se pripravljala, da vdereta naravnost v boj proti kraju Oliosi, kateri kraj sta potem tudi naskočila. Zgoraj na hribu gledajo častniki, kako se razvija boj in kako treba zgrabititi sovraga. Naša slika je narejena po fotografiji izvirne slike, katero je neki naredil gardni ritmajster Benesch. Fotografijo nam je za porabo blagovoljno prepustil g. Iv. Tomažič, župnik.

Bog daj vselej avstrijskemu orožju takega blagoslova!

Starorimska dvorana. Da vidijo dragi čitatelji tudi kaj iz starega sveta, podajemo jim krasno starorimsko dvorano. Razteza se pred njimi v popolni širjavi in dolgosti. Vsi posamezni deli in predmeti se vidijo tako jasno, da jih ni treba posebej omenjati. Le na to opozarjamo, da se za stebroma vidi odprt prostor: to je »cavaedium«, ki obstoji iz nepokritega dvorišča »impluvium« in pa iz hodnikov okrog in okrog za krasnimi stebri. To je bila sreda cele hiše; okoli nje so bile sobane, izmed katerih je pri bogatinih zlasti jedna bila jako krasna.

Dr. Josip Poklukar, deželni glavnik kranjski. Dasi je mož, katerega sliko vidijo čitatelji na 280. str., deloval največ na političnem polju, vendar ni bil nedelaven na pisateljskem polju in zaradi tega se ga po pravici spominja naš list. Rodil se je pokojnik dne 7. marca l. 1837. v Krnici, mali vasi gorjanske župnije pri Bledu. Dovršivši srednje šole v Ljubljani, pravoslovje na Dunaju ter doseglji doktorsko čast, opravljal je notarski, pozneje odvetniški posel, l. 1873. sklenil se ože z Blaznikovo tiskarno in tako začel pisati za »Novice«, katerim je bil dalje časa duša. Bil je člen deželnega in državnega zbora, od leta 1888. pa deželni glavnik kranjski. Presvetli cesar ga je l. 1883. odlikoval z redom železne krone 3. vrste. Potem, ko je dalje časa bolehal, umrl je dne 17. marca. Pokopan je bil jako slovesno 19. marca. Bil je pokojnik mirnega značaja, priden delavec, vnet rodoljub, ki je imel le malo nasprotnikov. Kazal je tudi neprikrito, da mu je njegova vera draga in sveta. Umrl je kot dober katoličan.

Procesija pri sv. Jakobu v Ljubljani. Vrli gospod prijatelj našega lista nam je podal lepo fotografijo Št. Jakobske procesije. Prav ob znamenju na Št. Jakobskem trgu se je ustavila procesija, in izvršiti se ima tukaj blagoslov. Prizor je res lep, pa tudi lahko ga je umeti. Morebiti bode kdo izmed naših prijateljev toliko spreten, da bode »našel na sliki samega sebe«. Ako nam hoče naznaniti svojo »identiteto«, verovali mu bomo i brez prič. — Ta slika kaže pobožnost Ljubljančanov do sv. Rešnjega Telesa.

† Mihael Lazar.

Umrl je dne 7. maja vnet prijatelj našemu listu, ki ga ni sicer podpiral na poseben način, niti duševno, niti gmotno, a v svojih prijaznih pismih, pisanih uredniku, je vselej kazal svoje veselje, svojo zadovoljnost z listom. Ni dolgo še, odkar nam je poslal mali spisek o Torki in vprašal, ali hočemo kaj narodnih pripovedek. Žal, ni dobil več odgovora. Omenjeni spisek priobčimo kmalu, a pokojniku, ki se je rodil dne 26. septembra 1835 v Čemšeniku, bil profesor na pripravnici in katehet na Kranjski gimnaziji, kličemo: Bog s Teboj v večnem domu in na boljšem svetu!